

16. Aarg. Nr. 22 A.

Redigeret af C. M. CHRISTENSEN.

27. November 1916.

Regeringens Tilbud.

Da vi i Fjor kæmpede for at føre vort Krav om 240 Kr. i Dyrtidstillæg igennem havde sikkert kun faa tænkt, at Dyrtiden i det forløbne Aar skulde have udviklet sig saa stærkt, som Tilfældet har været, dersom den Gang nogen havde paa- staaet, at vi i Aar blev nødt til at kræve indtil 500 Kr., saa vilde han være bleven kraftlig udleel. Og dog har vore Organisationer stillet Krav om 480 Kr., uden at der er en eneste, som tvivler om, at dette Beløb og mere til vil være slugt inden Aaret 1917 er til Ende.

Det er forstaaeligt, at Medlemmerne, som endnu maa nøjes med det $\frac{1}{4}$ -aarlige Tillæg af 45 Kr. bekymrede ser Fremtiden i Møde. Tjenestemændene vil derfor med nogen Lettelse se Regeringens Forslag vedtaget.

Den 17. November, Kl. 10 Formiddag afholdtes der i Finansministeriet et Møde mellem Finansminister Brandes og Repræsentanter for Centralorganisationen.

Mødet beskæftigede sig med Regeringens Tilbud til Tjenestemændene. Tilbudet gik i Korthed ud paa følgende:

Der udbetales til enhver Tjenestemand, fastansat eller antaget til fast Arbejde, et Dyrtidstillæg paa 400 Kr., dog saaledes, at ingen kan erholde mere end 40 % af sin Aarsløn, iberegnet Værdien af Fribolig m. m.

Til Ugifte udbetales der kun 200 Kr. Finansministeren førte Forhandlingerne klart og consist og paa en yderst elskværdig Maade. Tjenestemændene havde ubetinget ventet, at man imødekom vore Krav fuldt ud, hvi selv om 480 Kr. er et meget stort Beløb, naar det multipliceres med 50,000, saa er det dog et yderst

Finansminister Edv. Brandes.

beskedent Tillæg til vore i Forvejen ikke særlig rigelige Lønninger. Vi kunde altsaa ikke gaa med til Nedsættelse af Kravet. Vi hævdede, med Dansk Jernbane Forbunds dygtige Forretningsfører Hr. Charles Petersen som Ordfører, at vort Krav var et Minimum, som vi ikke kunde nedsætte. Ch. Petersen paaviste, hvorledes vi i Aar havde rejst Krav om 240 Kr., og hvorledes vi dog alle troede, at 240 Kr. var et nogenlunde Tillæg, men Tiden havde vist, at Dyrtiden havde udviklet sig saa stærkt, at Værdien af de 240 Kr. var meget stærkt reduceret. Efter hvad man kan skønne, er Enden ikke endnu, ogsaa i Aar vil Dyrtiden fortsættes, saaledes at selv de 480 Kr. vil svinde meget stærkt ind. Vi maatte saaledes paastaa, at vi ikke alene fik udbetalt 480 Kr. for Aaret 1917, men maatte meget stærkt

anmode om, at der for indeværende Aar blev udbetalt et Beløb svarende til f. Eks. 25 % af indeværende Aars Dyrtidstillæg.

Finansministeren hævdede, at man ikke kunde strække sig videre, men saa med Forstaaelse paa det anførte, saaledes var han paa det rene med, at dersom Prisstigningen fortsattes, var han

sindet at forelægge Forslag om Supplementstillæg til det nu foreslaaede Dyrtidstillæg.

Finansministeren saa ogsaa med Forstaaelse paa vore Ønsker om et Supplementstillæg for indeværende Aar, saavel som han stillede sig meget forstaaende overfor vore under Forhandlingerne fremsatte Ønsker.

Medlemmerne vil af Dagspressen have set, at Regeringen senere har stillet Forslag om, at Tillægget til Ugifte forhøjes med 50 Kr. samt at indeværende Aars Dyrtidstillæg suppleres med et Beløb svarende til 25 %, der udbetales inden Jul.

Efter dette korte Resumé af Mødet i Ministeriet, skal vi paapege den store Forskel, hvormed man modtoges i Aar og den, hvormed man modtoges i Fjor paa den samme Bane.

I Fjor modtog man os overalt med ret stor Overlegenhed, med en absolut Utilbøjelighed til paa langt nær at imødekomme vore Krav.

I Aar har man til en Begyndelse modtaget os paa en helt anderledes Maade, man har forhandlet med os og under Forhandlingerne vist Forstaaelse og senere i Gerning vist denne Forstaaelse, derved at der er stillet Forslag dels om Forhøjelse af det til de Ugifte paatænkte Beløb, dels ved at stille Forslag om et Supplementstillæg til indeværende Aars Tillæg.

Tjenestemændene kan saaledes se noget lysere paa Fremtiden end hidtil, thi ihvorvel 400 Kr. ikke er noget overvældende Beløb, saa viser Forhandlingerne, at der hos Regeringen er Forstaaelse af Situationens Alvor, hvorfor den skal have Personalets Tak.

Regeringen er nu foreløbig færdig; nu kommer det an paa Rigsdagen, vil den nu bevilge Pengene uden altfor mange Omstændigheder, saaledes at den første Udbetaling kan ifinde Sted inden Jul, eller vil Rigsdagen trække Sagen i Langdrag.

Vi haaber, det ikke maa blive Tilfældet, selv om der lyder forskellige uheldsvarslenende Røster, haaber vi, det maa blive Røster i Ørkenen, som ingen hører.

Vi tør næsten være overbeviste om, at ingen vil vove at paastaa noget i Retning af, at det foreslaaede Beløb er for stort, men derfor er det maaske muligt at finde Kanter, som man kan hænge sig paa. I Følge Dagspressen har „Venstre“ jo allerede fundet den manglende „Grænse“. Det synes, som man fra dette Parti vil knytte visse Betingelser til Loven og saaledes berede denne Vanskeligheder.

Vi haaber imidlertid ikke, det er noget alvorligt. Vi haaber, indtil vi ser det modsatte, paa Velvillie og Forstaaelse ogsaa fra dette Parti.

Men hvormod alting er, det stillede Forslag maa føres igennem uden Forringelse, og det bør ske snarest.

Forslag til Lov om Dyrtidstillæg.

Fremsat i Folketinget den 24. November 1916
af Finansminister *Brandes*.

I. Statstjenestemænd, pensionsberettigede Arbejdere m. fl. samt Lærere.

§ 1. Til de Personer, der i Henhold til Lov Nr. 119 af 17. April 1916 var berettigede til Dyrtidstillæg den 1. Oktober 1916, udbetales der i December 1916 det samme Beløb, som forfalddt den 1. Oktober, forsaavidt den paagældende er i Statens Tjeneste den 1. December d. A.

§ 2. For Aaret 1917 tilstaas der med den af § 3 følgende Begrænsning et Dyrtidstillæg til de i Henhold til en Lønningslov af Staten lønnede Tjenestemænd, til pensionsberettigede Arbejdere i Statens Tjeneste samt til Personer, der enten er fast ansatte eller antagne til stadigt Arbejde med Udsigt til fast Ansættelse ved en Statsvirksomhed, for saa vidt de udfører Arbejdet ved Virksomheden som deres Hovederhverv.

Paa samme Maade tilstaas Dyrtidstillæg til Lærere og Lærerinder i den offentlige Folkeskole udenfor København, for saa vidt de paa Landet er ansatte i et paa Kommunens Skoleplan optaget Lærereembede og i Købstæderne i et af Kommunens faste Lærere embeder eller i et normeret Timelærere embede. Vinterlærere og Vinterlærerinder kan faa Dyrtidstillæg efter denne Lov, hvis de har Ansættelse i Vinterhalvaaret 1916—17 og i mindst to tidligere Vinterhalvaar og endvidere paa ny faar Ansættelse for Vinteren 1917—18.

§ 3. Dyrtidstillægget udgør for Aaret 400 Kr. for gifte (herunder Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede, naar de har Forsørgelsespligt for Børn under 18 Aar) og 250 Kr. for ugifte, dog i intet Tilfælde ud over 40 pCt. af den paagældendes Lønning paa Udbetalingsdagen, regnet efter hans daværende Aarslønning. Hvis Aarslønningen paa Udbetalingsdagen udgør mere end 5600 Kr., nedsættes Tillægget dog saaledes, at Aarslønningen og Tillægget tilsammen tagne ikke overstiger 5850 Kr. for ugifte og 6000 Kr. for gifte.

Ved Lønning i denne Forbindelse forstaas al Pengeløn (herunder ikke Dyrtidstillæg), som oppebæres fra Statskassen — for Lærernes Vedkommende ogsaa fra Kommunekassen — samt Værdien af Fribolig, Brug af Jord og andre Naturalydelser, Herimod ikke Kontorholds- eller Befordringsvederlag, Hesteholds-, Opholds- og Dagpenge, Kørepenge, Natpenge samt lignende Godtgørelser for særlige ved Tjenesten foranledigede Udgifter.

§ 4. Dyrtidstillægget udbetales med en Fjerdedel af de ved § 3 fastsatte Aarsbeløb den første Hverdag i Januar, April, Juli og Oktober Maaned 1917, dog for Vinterlæreres og Vinterlærerinders Vedkommende med Halvdelen henholdsvis den 1. November 1917 og den 1. Februar 1918.

§ 5. Hvis Ansættelse finder Sted i Aarets Løb, bliver vedkommende delagtig i Dyrtidstillæget fra det første efter Ansættelsen følgende Fjerdingaar.

II. Pensionister og understøttede.

§ 6. For 1917 tilstaas der med den af § 7 følgende Begrænsning et Dyrtidstillæg til her i Landet bosiddende Personer, der oppebærer Pension eller fast aarlig Understøttelse som forhenværende Statstjenestemænd eller Lærere (Lærerinder) i den offentlige Folkeskole udenfor København eller som Enker eller forældrelose Børn efter saadanne.

§ 7. Dyrtidstillæget udgør for Aaret 160 Kr., som udbetales med en Fjerdedel den første Hverdag i Januar, April, Juli og Oktober Maaned 1917. Hvis Pension og Tillæg tilsammen tagne udgør mere end 3000 Kr., nedsættes Tillæget dog saaledes, at ingen kan faa udbetalt mere end 3160 Kr. for Aaret.

Hvis Pensionen eller Understøttelsen først begynder i Aarets Løb, udbetales Dyrtidstillæget paa tilsvarende Maade som angivet i § 5.

III. Invalidier.

§ 8. For 1917 tilstaas der et Dyrtidstillæg til her i Landet bosiddende Invalidier af de militære Underklasser og dermed ligestillede samt til Enker efter saadanne og efter dem, der er dræbte eller dødeligt saarede under Tjenestens Udførelse eller døde af en ved Tjenesten paadragen Sygdom.

§ 9. Dyrtidstillæget udgør for Aaret to Femtedele af den aarlige Invalidforsørgelse, som vedkommende oppebar den 1. Oktober 1916. Hvis Invalidforsørgelsen først begynder efter denne Dag, beregnes Dyrtidstillæget efter Invalidforsørgelsens aarlige Størrelse paa Begyndelsestiden.

Dyrtidstillæget udbetales med en Fjerdedel den første Hverdag i Januar, April, Juli og Oktober Maaned 1917. Hvis Invalidforsørgelsen først begynder i Aarets Løb, udbetales Dyrtidstillæget paa tilsvarende Maade som angivet i § 5.

IV. Ikke pensionsberettigede Haandværkere, Arbejdere og lign.

§ 10. Haandværkere, Arbejdere og andre, som paa Foranledning af en til Antagelsen berettiget Statstjenestemand, har udført Arbejde umiddelbart for Staten og modtaget Løn herfor af denne, og som ikke har faaet Dyrtidstillæg efter Lov om Dyrtidstillæg af 17. April 1916 og heller ikke kan faa Dyrtidstillæg efter Reglen under Afsnit I, tilstaas der for Tiden fra 1. November 1915 til 31. Oktober 1916 et Dyrtidstillæg af 150 Kr. for gifte og 75 Kr. for ugifte, jfr. § 2, dog i intel Tilfælde ud over 25 pCt. af den ved Arbejdet for Staten oppebaarne Indtægt. Forudsætning for Tillæggets Ydelse er dog, at den paagældendes Arbejde for Staten har været fordelt paa mindst

180 Dage og i denne Tid været hans Hovederhverv.

Tillæget udbetales den 2. Januar 1917.

V. Almindelige Bestemmelser.

§ 11. Forsaavidt en Person er berettiget til Dyrtidstillæg efter flere af de i denne Lov indeholdte Bestemmelser, faar han kun udbetalt Tillæg efter den, der vil give ham mest.

§ 12. Naar samlevende Ægtefæller begge er berettigede til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.

§ 13. De Tjenestemænd m. fl., der er nævnte under Afsnit I. (§ 2), faar udbetalt Dyrtidstillæg for gifte, forsaavidt de opfylder Betingelserne herfor, jfr. § 3, senest Dagen før Tillæget forfalder til Betaling. For Personer, som hører under Afsnit IV., er den ægteskabelige Stilling den 31. Oktober 1916 bestemmende for Tillægets Størrelse.

§ 14. Personer, der som en fast Del af deres Løn modtager Kosten af Staten, kan ikke faa Dyrtidstillæg.

§ 15. Administrationen er bemyndiget til at forlange de til Dyrtidstillægets Beregning nødvendige Oplysninger afgivne af de paagældende paa Tro og Love. I Vægringstilfælde fortabes Retten til Dyrtidstillæget.

§ 16. Dyrtidstillæg efter denne Lov medtages ikke ved Pensionsberegning.

§ 17. I ganske særlige Tilfælde er Finansministeren berettiget til efter Indstilling af den paagældende Administration at fravige de ovenfor angivne Udbetalingstidspunkter.

§ 18. Finansministeren afgør efter Indstilling af den paagældende Administration alle i Anledning af denne Lovs Anvendelse opstaaende Spørgsmaal, uden at Fortolkningen kan gøres til Genstand for Rettergang.

Bemærkninger til Lovforslaget.

Da den Prisstigning, som allerede har medført forskellige Dyrtidstillæg, fortsætter sig i forstærket Grad, fremsættes nærværende Forslag om fornyet og forhøjet Hjælp til de samme Personer, der omhandles i tidligere Love: Statens lønnede Tjenestemænd og andre, Pensionister (understøttede), Invalidier, Arbejdere o. s. v. Man har anset det for hensigtsmæssigt at samle alle, for hvem Dyrtidstillæg foreslaas, paa ét Lovforslag, der saaledes kommer til at omfatte fire særskilte Grupper.

I. Efter § 1 skal Staten yde et yderligere Tillæg til de Personer, der omhandles i Lov af 17. April i Aar, ved Udbetaling af en Fjerdedel af det Beløb, der tilkommer dem for indevæ-

rende Aar, altsaa højst 45 Kr. til gifte og 22 Kr. 50 Øre til ugifte. Man imødekommer herved et fra Tjenestemændenes Organisation stærkt fremhævet Ønske, der ikke kan kaldes ubilligt, naar man dog ved de følgende Bestemmelser i Forslaget erkender, at det nu ved Lov fastsatte Tillæg ikke længer kan betragtes som fyldestgørende.

Endvidere fastsættes Dyrtidstillæg for 1917 til den samme Gruppe af Personer, hvem Lov af 17. April omfattede, dog saaledes, at Løngrænsen forhøjes til 5850 Kr. for ugifte og 6000 Kr. for gifte. Dyrtidstillæget bestemmes for Aaret til 400 Kr. for gifte og 250 Kr. for ugifte og udbetales fjerdingaarsvis. Ingen kan dog faa større Beløb end 40 pCt. af sin Lønning (efter den gældende Lov 20 pCt.). Det maa bemærkes, at Udtrykket ligestillede i § 1 i Lov af 17. April 1916 erstattes i Forslagets § 2 med Ordene: „Personer, der enten er fast ansatte eller antagne til stadigt Arbejde med Udsigt til fast Ansættelse ved en Statsvirksomhed“, hvilket er i Overensstemmelse med den Fortolkning, som Finansministeriet efter Samraad med forskellige Statsvirksomheder har gjort gældende overfor den bestaaende Lov.

II. Man har ladet de i Lov af 25. Februar 1916 om Dyrtidshjælp for visse Pensionister fastsatte Begrænsninger bortfalde og foreslaar, at Staten yder alle de i Loven omhandlede Personer en Dyrtidshjælp af 160 Kr. for Aaret 1917, udbetalt fjerdingaarsvis, dog saaledes at ingen ved Hjælp af Tillæget kan opnaa mere end 3160 Kr. i Pension og Dyrtidstillæg sammenlagte.

III. Bestemmelsen i §§ 8 og 9 forhøjer Dyrtidstillæget til Invalider og deres Enker ifølge Lov af 15. Marts 1916 til to Femtedele af Forsørgelsen i Stedet for en Femtedel i den gældende Lov.

IV. Der foreslaas et Dyrtidstillæg for 1916 med Udbetaling 2. Januar 1917 af 150 Kr. for gifte og 75 Kr. for ugifte til saadanne Haandværkere, Arbejdere og andre, der paa Foranledning af en til Anlagelsen berettiget Stats tjenestemand har udført Arbejde for Staten, naar Arbejdet har været fordelt paa 180 Dage og i den Tid været den paagældendes Hovederhverv. I indeværende Aar ydedes der kun Hjælp til gifte Arbejdere af denne Art, saaledes at Beløbet var fastsat til 50 Kr. med Tillæg af 10 Kr. for hvert hjemmenværende Barn under 15 Aar, dog ikke udover 100 Kr.; endvidere skulde Arbejdet været fordelt paa 200 Arbejdsdage, og den paagældendes Aarsindtægt

ikke overstige 1400 Kr. Som Begrænsning er her foreslaaet, at Tillæget ikke maa overstige 25 pCt. af den ved Statsarbejdet oppebaarne Indtægt.

I Afsnit V gives i Almindelige Bestemmelser saadanne Regler, som i det væsentlige ogsaa de tidligere Love indeholder. Finansministeren bemyndiges i ganske særlige Tilfælde til at fravige de fastsatte Udbetalingslidspunkter, hvorom der af praktiske Grunde har været fremsat Ønske fra forskellige Administrationsgrene.

— — — —

Arbejdet med Udbetalingen vil blive fremmet det mest gørlige, men selvfølgelig kan det ikke overalt blive muligt for Administrationen at have alt færdigt til den første Hverdag i Januar. For saavidt Arbejdet maatte medføre særlig Udgift, anser Finansministeren sig berettiget til at fremkomme med Forslag om herhenhørende Bevilling gennem Ændringsforslag til Tillægsbevillingsloven for 1916—17.

Med Hensyn til den ved Lovforslaget foraarsagede Udgift skal følgende bemærkes:

Det yderligere Tillæg for 1916 ifølge § 1 kan anslaaes til et Beløb af 1,675,000 Kr., idet Lov af 17. April d. A. efter Oplysninger indsamlede fra de forskellige Ministerier for Aaret 1916 tør ansættes til at medføre en samlet Udgift af omtrent 6,700,000 Kr. Dette Tillæg er alle enige om at ønske udbetalt i December i Aar.

Dyrtidstillæget til de henimød 50,000 Stats tjenestemænd, pensionsberettigede Arbejdere og Lærere (§§ 2 og 3) maa anslaaes til at udgøre 17,700,000 Kr.

Dyrtidstillæget til godt 15,000 Pensionister og understøttede medfører en Udgift af ca. 2,400,000 Kroner.

Til 2300 Invalider og deres Enker vil medgaa 250,000 Kr.

Til omtrent 3200 Haandværkere, Arbejdere og andre, der omhandles i § 10, omtrent 375,000 Kr.

I alt vil saaledes Lovforslaget medføre en Udgift af omtrent 22,400,000 Kr. til godt 70,000 Personer.

— — — —

Finansminister E d v a r d B r a n d e s talte ca. ½ Time ved Forelæggelsen af Forslaget og anbefalede dette til Partiernes Velvillie.

Forslaget kommer til 1ste Behandling Tirsdag den 28. ds., Kl. 1 Em.